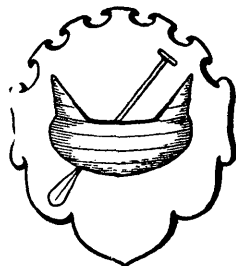

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i Administracja
Pl. Wolności 14, parter, tel. 128-03.
Administ. czynna od g. 9—12 w p.
Redakcja od godz. 2—3 po poł.

Ceny ogłoszeń: Zwyczajne: 1 kolumna — zł. 50.—; 1/2 kolumny — zł. 25.—; 1/4 kol. — zł. 15; 1/8 kol. — zł. 7.50. Drobne po 5 gr. za 1 wyraz najmniejsze ogłoszenie gr. 50.

Prenumerata: Miesięcznie zł. 1.—

Gena egzemplarza zł. 0.30.

Nr. 3 (535)

Łódź, dnia 21 stycznia 1930 r.

Rok XII

Treść numeru: Budżet miejski na rok 1930/31. — Protokół 19 (III sesji) posiedzenia Rady Miejskiej z dn. 19. XII. 1929 r. (d. c.). — Sprawozdanie z ruchu chorych w szpitalach i ambulatoriach miejskich w listopadzie 1929 r. — Kronika Miejska. — Z życia miast polskich. — Ruch wydawniczy. — Ogłoszenie.

Budżet miejski na rok 1930/31.

Pod kolejnym przewodnictwem p. prezydenta Ziemięckiego i wiceprezydenta dr. Wielińskiego, odbyło się dnia 9 b. m. posiedzenie Magistratu, na którym przewodniczący Wydziału Finansowego — dr. Wieliński wygłosił obszerny referat w sprawie preliminarza budżetowego zarządu miejskiego na r. 1930/31.

Z referatu p. wiceprezydenta dr. Wielińskiego wynika, że preliminarz ten zamyka się we wpływach sumą zł. 35.848.431, w wydatkach zaś sumą zł. 21.850.000, czyli że nadwyżka budżetowa wynosi 4 miliony złotych. Sumę tę oczywiście przeznaczą władze miejskie na cele budżetu nadzwyczajnego. Z wywodów referenta wynika, że gdy wykonanie budżetu za rok 1928/29 wynosiło złotych 33.577.202 gr. 72, zaś w budżecie na rok 1929/30 (łącznie z budżetem dodatkowym) — zł. 38.859.686, — preliminarz na rok 1930/31 przewiduje dochodów na sumę złotych 35.848.431. Co się tyczy wydatków, wykonanie budżetu na rok 1928/29 wykazało zł. 25.368.727.54 gr., budżet na rok 1929/30 (łącznie z dodatkowym) — złotych 30.245.520, zaś preliminarz na rok 1930/31 przewiduje 31.850.000 zł. Jak wskazują powyższe cyfry, budżety Zarządu Miejskiego w dalszym ciągu z roku na rok wzrastają, lecz trzy ostatnie budżety, związane z okresem obecnej kadencji, utrzymują się mniej więcej po obu stronach na tym samym poziomie.

Wypada podkreślić okoliczność, że gdy wykonanie budżetu na rok 1928/29 wykazywało w wydatkach Wydziału Finansowego sumę 889.427.24 zł., a budżet na rok 1929/30 — zł. 3.417.549, w preliminarzu na rok 1930/31, cyfra ta podnosi się do wysokości złotych 5.089.884. Jest to wydatek, przeznaczony głównie na amortyzację i oprocentowanie zaciągniętych po-

żyćek. Mimo że suma ta w preliminarzu budżetowym na rok 1930/31 jest stosunkowo wysoka, udało się ją przecież pomieścić w ramach preliminowanych wydatków, bez równoczesnego wydatniejszego podniesienia cyfry wydatków ogólnych, co jest wyrazem silnego kursu oszczędnościowego obecnych władz miejskich i dowodem jego racjonalnej gospodarki funduszami publicznymi.

Ciekawem również zjawiskiem jest b. poważny wzrost dochodów podatkowych w okresie obecnej kadencji, które z 13 milionów złotych (w budżecie zwykłym) w roku 1927/28 wzrosły w budżecie na rok 1929/30 do złotych 24.813.003, zaś w preliminarzu na rok 1930/31 przewidywane są w sumie 28.863.003 zł.

Ten stan gospodarki finansowej miasta dał w wykonaniu budżetu na rok 1928/29 saldo w kwocie zł. 8.028.475.18 gr., zaś w budżecie na rok 1929/30 saldo wykazuje zł. 8.614.166. Ta ostatnia nadwyżka dochodów wraz z saldem na d. 1 kwietnia 1929 r. umożliwiła wykonanie planu inwestycyjnego, obliczonego — jak wiadomo — na 25 milionów zł., ograniczonego zaś następnie (w budżecie dodatkowym) do 17 milionów zł., z których wydano m. in.:

na kanalizację	5,3	milj. zł.
„ wykończenie kolonii mieszkaniowej	6	„ „
„ brukowanie ulic	1,5	„ „
„ plantacje miejskie	1,07	„ „
„ pomnik Kościuszki	0,18	„ „
„ budowę szkół	0,73	„ „
„ oświetlenie ulic	0,8	„ „
„ urządzenie majątk. Rszew i Romanów	0,21	„ „

W dalszym ciągu swego referatu p. wiceprezydent Wieliński wskazał, że korzystając z nadwyżki dochodów i pozostałości salda w r. 1929 wykonano m. in. nowych bruków 37.489.8 m. kw. powierzchni, przebrukowano 48.636,6 m. kw., konserwacji dokonano na 149.846 m. kw.; założono instalację oświetlenia elektr. na 24,65 klm. ulic (493 lamp) i oświetlono gazem 3,33 klm. ulic (100 lamp); kanałów murowanych wykonano 4,992 m. b., rur kamionkowych założono 777 m. b.

Stosunek wydatków poszczególnych Wydziałów na rok 1930/31 jest niemal identyczny z budżetem r. bieżącego, należy jednak zwrócić uwagę na poważny wzrost wydatków zarządu miejskiego na prowadzenie agend poruczonych przy równoznacznym b. słabym wzroście dochodów z tych biur i urzędów. Tak np. preliminarz Biura Wojskowo-Policyjnego wynosił w r. 1929/30 w dochodach zł. 194.668, w wydatkach — zł. 446.526; w roku 1930/31 dochody mają wynieść zł. 287.662, zaś wydatki — aż zł. 611.076.

Ponieważ preliminarz na r. 1930/31 jest ostatnim preliminarzem budżetowym w obecnej kadencji przewidziano w nim m. in. wydatek 200,000 zł. na wybory do Rady Miejskiej. Uchwalono również zatwierdzić wydatek w kwocie zł. 100,000 na kapitał zakładowy Miejskiej Kasy Oszczędnościowej, do której zorganizowania przystąpi Magistrat w najbliższym czasie.

Prócz wyżej omówionych, zaszyły jeszcze w preliminarzu na rok przysły, jak wynika z referatu wiceprez. dr. Wielińskiego, pewne zmiany. Mianowicie, niektórymi wydatkami, pokrywanymi dotychczas przez Wydział Prezydjalny obciążono preliminarze poszczególnych Wydziałów, zaś sumy na utrzymanie miejskich domów wychowawczych i szpitali przeniesione zostały zgodnie z instrukcją władz nadzorczych, z Wydziału Opieki

Spółecznej i Wydziału Zdrowotności Publicznej do Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich. Poza tem, oprocentowanie niektórych pożyczek inwestycyjnych przeniesiono z budżetu nadzwyczajnego, aby w ten sposób umożliwić ustalenie rzeczywistych kosztów wykonanych inwestycji.

Ogólna suma subsydjów miejskich na r. 1930/31 odpowiada wysokości ich w bieżącym roku budżetowym. Dodano jedynie subwencje w kwocie 5000 zł. na Fundusz dla wdów i sierot po pisarzach polskich przy Związku Miast oraz w kwocie zł. 15,000 na budowę szpitala O. O. Bonifratrów na Chojnach.

Nad referatem wiceprezydenta dr. Wielińskiego wywiązała się ożywiona i wszechstronna dyskusja, w której wyniku preliminarz budżetowy Zarządu m. Łodzi na rok 1930/31 został w trzech czytaniach przez Magistrat jednogłośnie zatwierdzony. Budżetowe posiedzenie Magistratu trwało od godziny 10-ej rano do godziny 7-ej wieczór bez przerwy.

Protokół

19 (III sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

(Ciąg dalszy).

Uchwalono:

V. W sprawie przepisów miejscowych o skanalizowaniu nieruchomości m. Łodzi i o połączeniu ich z miejską siecią kanalizacyjną *).

§ 12. Pozwolenie na budowę i rozpoczęcie robót.

Po zatwierdzeniu projektu skanalizowania nieruchomości i uzyskaniu pozwolenia na budowę zgodnie z postanowieniami Tytułu VI Rozdziału 1 i 2 Rozp. o Prawie Budowlanem i Zabudowaniu Osiedli z dnia 16 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202) właściciel nieruchomości wzgl. wykonywujący roboty przedsiębiorca powinien zawiadomić Magistrat o terminie zamierzonego rozpoczęcia robót przynajmniej na trzy dni wcześniej (wyłączając dni świąteczne).

Ten sam przepis obowiązuje również w razie wznowienia już rozpoczętych i przerwanych z jakichkolwiek powodów robót, o ile przerwa trwała dłużej, niż trzy tygodnie.

§ 13. Wykonanie instalacji. Przyłączenie do sieci miejskiej.

Wszystkie wyznaczone w udzielonem pozwoleniu na budowę urządzenia i części instalacji kanalizacyjno-wodociągowej muszą być całkowicie wykonane, przyczem roboty winny być prowadzone bez przerw aż do czasu zupełnego ich ukończenia.

Podziemne i zakryte części instalacji dla możności ich skontrolowania, powinny być po wykonaniu pozostawione odkrytymi do czasu przyjęcia ich przez uprawniony nadzór techniczny Magistratu.

Po ukończeniu robót instalacyjnych w nieruchomości, właściciel takowej winien zawiadomić o tem Magistrat w celu dokonania przyjęcia instalacji.

Instalacje kanalizacyjno-wodociągowe w posesji mogą być przyłączone do kanału ulicznego nie wcześniej niż po uznaniu ich przez nadzór techniczny Magistratu za zbudowane prawidłowo.

*) P. „Dziennik Zarządu m. Łodzi” Nr. 2 z dn. 14. I. 1930 r.

Wykonywanie instalacji kanalizacyjno-wodociągowych i łączenie ich z siecią miejską może mieć miejsce wyłącznie w okresie budowlanym od 1 marca do 1 listopada.

§ 14. Przeróbki i zmiany w wykończonych instalacjach.

W wykończonych i oddanych do użytku mieszkańców instalacjach kanalizacyjno-wodociągowych poszczególnych nieruchomości nie mogą być wprowadzane żadne zmiany bez uzyskania na nie odpowiedniego pozwolenia Magistratu.

W razie konieczności wprowadzenia zmian lub uzupełnień instalacji domowej, nie mających wpływu na jej sprawne działanie i niezmiennych ani ukształtowania sieci podwórzowej, ani też podstawowych założeń do jej obliczenia, jak np. w razie ustawienia nowych urządzeń kanalizacyjnych przy istniejących pionach, skanalizowania nieużytych części instalacji i t. p. — należy wyjednać pozwolenie Magistratu, zgodnie z postanowieniami art. 334 Rozp. o Prawie Budowlanem i Zabudowaniu Osiedli z dnia 16. II. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202).

W razie gdyby zmiany instalacji były przewidywane w większym zakresie, a w szczególności dotyczyły przeprowadzenia nowych pionów spustowych, rozbudowy lub przebudowy sieci podwórzowej, budowy lub przebudowy urządzeń o specjalnem przeznaczeniu, jak np. urządzenia do oczyszczania ścieków przemysłowych, urządzenia drenażowe i t. p. to na wykonanie tego rodzaju zmian i przeróbek winno być wyjednane osobne pozwolenie Magistratu jak przy wykonywaniu nowych instalacji, zgodnie z postanowieniami art. 333 Rozp. o Prawie Budowlanem i Zabudowaniu Osiedli z dn. 16. II. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202).

CZEŚĆ II.

PRZEPISY TECHNICZNE.

§ 15. Rozplanowanie sieci podwórzowej (przewodów odpływowych).

Przewody odprowadzające ścieki od poszczególnych pionów spustowych w nieruchomości do kanału ulicznego, powinny być tak rozplanowane, żeby sieć podwórzowa tworzyła najbardziej celową i logicznie uzasadnioną całość, oraz żeby poszczególne punkty krańcowe sieci w szczególności zaś najodleglejsze i najniżej położone, mogły być połączone z kanałem ulicznym drogą możliwie najkrótszą i najdogodniejszą przy najlepszym wyzyskaniu rozporządzalnych spadków.

W nieruchomościach, w których najniegodniej położone miejsca nie są jeszcze zabudowane w czasie wykonywania robót instalacyjnych i narażone nie podlegają skanalizowaniu, należy obowiązkowo przewidzieć możliwość przyłączenia ich w przyszłości do przeprowadzonej podwórzowej sieci kanalizacyjnej bez specjalnej przebudowy tej ostatniej i w miejscach projektowanych przyłączeń umieścić odpowiednie części fasonowe, przewizorycznie zakorkowane do czasu ich wykorzystania.

Główne przewody odpływowe należy umieszczać w miarę możliwości nazewnątrz budynku; wpadające do nich przewody drugorzędne powinny być prowadzone w kierunku możliwie najkrótszym, od podstawy pionów spustowych (wzgl. od osobnych wpustów) do miejsca połączenia z przewodem odpływowym nazewnątrz budynku. Przewody te powinny być ułożone w bezpiecznej odległości od fundamentów budynku.

Połączenie przewodów odpływowych należy urządzać pod kątem nie większym, niż 60° , za pomocą odpowiednich trójników skośnych i kolan. Połączenie pod prostym kątem tak w płaszczyźnie poziomej, jak i w pionowej są wzbronione.

Zmiany kierunku przewodów winny być dokonywane za pomocą łuków o następujących promieniach:

1. dla przewodów głównych:

a) przy średnicy rur 100 mm. — o promieniu nie mniejszym niż 1.000 mtr.

b) przy średnicy rur 150 mm. i wyżej — o promieniu nie mniejszym niż 2,00 mtr.

2. dla przewodów drugorzędnych:

a) przy średnicach rur do 100 mm. włącznie — o promieniu 0.50 mtr.

b) przy średnicach rur 150 mm. i wyżej — o promieniu 1,00 mtr.

Przewody odpływowe od wanien oraz rynien deszczowych w celu przemywania zaleca się łączyć z główną rurą odpływową w miarę możliwości wyżej miejsca dołączenia do niej przewodów, odprowadzających ścieki klozetowe, kuchenne i t. p.

§ 16. Głębokość układania przewodów odpływowych.

Górne końce przewodów odpływowych, ułożonych pod podłogą, zabezpieczonych od mrozu suteryn w budynkach winny być zagłębione przynajmniej na 0.50 mtr. niżej poziomu podłogi, licząc od poziomu podłogi do dna przewodu. Górne końce przewodów odpływowych, znajdujących się na terenie ulic, podwórza lub bram poza obrębem zabezpieczenia od działania mrozu, należy zakładać poniżej granicy przemarzania gruntu, a w każdym razie nie płycej niż 1,80 mtr. licząc od terenu do dna przewodu. Na tej samej głębokości powinny być umieszczone również wszystkie znajdujące się poza obrębem budynków zamknięcia wodne przy poszczególnych urządzeniach kanalizacyjnych oraz dolne kolana rynien deszczowych.

Przewody odpływowe, znajdujące się wewnątrz budynków, należy umieszczać zasadniczo pod podłogą przyziemia o ile to będzie możliwe przy istniejących warunkach lokalnych i rozporządzalnych spadkach (§18).

Gdyby spadki przewodów odpływowych, układanych pod podłogą piwnic otrzymywały się mniejsze od dopuszczalnych (§18), to w celu uzyskania należytych spadków Magistrat może zażądać przeprowadzenia tych przewodów wzdłuż ścian, względnie pod sufitem podziemi. W pierwszym wypadku przewody muszą być ułożone na specjalnej podmurówce lub też na żelaznych kroksztynach, umocowanych do ścian, w drugim zaś — zawieszane pod sufitem na żelaznych podciągach, podtrzymujących każdą rurę przy jej obydwóch końcach.

§ 17. Średnice przewodów kanalizacyjnych.

Dla poszczególnych przewodów kanalizacyjnych ustanawia się następujące średnice rur:

1. Dla pionów spustowych i ich odgałęzień:

a) od pojedynczego zlewu kuchennego, pisuaru, wanny lub umywalni — 50 mm.

b) od kilku zlewów kuchennych, wanien, umywalni lub ogólnych pisuarów — 70 „

c) od klozetów wodnych — 100 „

- d) od rynien deszczowych z dachów — 150 mm.
 e) od rynien deszczowych z ganków i balkonów — 100 „
- 2. Dla przewodów odpływowych:**
- a) od zwykłych kuchni, pralni, wanien, pisuarów, wpustów stojących, piwnicznych i t. p. — 100 „
 b) od dużych kuchni (restauracje, hotele i t. p.), wpustów podwórzowych, klozetów wodnych oraz przy paru przewodach odpływowych razem połączonych — 150 „
 c) od rynien deszczowych — 150 „
 d) dla głównego przewodu podwórzowego — 150—200 mm.
 i więcej w razie potrzeby.

Główny przewód podwórzowy powinien posiadać zasadniczo większą średnicę, niż łączące się z nim drugorzędne boczne przewody.

Przejścia od mniejszej do większej średnicy w kierunku prostym winny być uskutecznione zapomocą rur redukcyjnych.

Średnice wszystkich przewodów odpływowych oraz głównego przewodu podwórzowego należy wyznaczać w granicach wyżej przytoczonych norm możliwe najoszczędniej, unikając nadmiernego zwiększenia tych średnic nie uzasadnionego istotną potrzebą.

Dla większych nieruchomości ponad 2000 m² powierzchni oraz w razie przewidywanego znacznie większego dopływu wód ściekowych należy wyznaczyć odpowiednie średnice przewodów na podstawie osobnego obliczenia, dołączonego do projektu.

§ 18. Spadki przewodów odpływowych.

Najmniejsze dopuszczalne spadki przewodów odpływowych sieci kanalizacyjnej nieruchomości powinny wynosić:

- dla przewodów o średnicy 100 mm 1 : 25 (4%),
 dla przewodów o średnicy 150 mm 1 : 40 (2,5%),
 dla przewodów o średnicy 200 mm 1 : 50 (2%).

Spadki mniejsze od wyżej przytoczonych mogą być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach pod warunkiem zabezpieczenia odpowiedniego przemywania przewodów zapomocą specjalnych urządzeń.

Największe dopuszczalne spadki przewodów odpływowych nie mogą przekraczać:

- dla głównego przewodu podwórzowego przy średnicy nie przewyższającej 200 mm. — 1 : 5 (20%),
 dla przewodów drugorzędnych — 1 : 2,5 (40%),
 dla rynien deszczowych wyjątkowo — 1 : 1,67 (60%).

Za główny kanał podwórzowy przyjmuje się przewód, odprowadzający ścieki od najniegodniej położonego punktu nieruchomości, (najdalej i najniżej położony pion wzgl. urządzenia kanalizacyjne) do sieci ulicznej. Kanał ten powinien posiadać na całej swej długości od początku do miejsca połączenia możliwie jednostajny spadek; o ile będzie on leżał w wyżej podanych granicach dopuszczalnych spadków dla przewodów odpowiednich średnic. Tak samo jednostajny spadek należy wyznaczyć dla wszystkich drugorzędnych przewodów odpływowych, łączących się z głównym przewodem podwórzowym.

Wyjątki od powyższej zasady mogą być dozwolone tylko w górnych częściach (wierzchołkach) sieci kanalizacyjnej, odprowadzających mało zanieczyszczone wody (deszczowe, kapielowe, przemysłowe i t. d.), o ile

przez zmniejszenie spadków takich przewodów będzie można osiągnąć bardziej dogodnie spadki dla przewodów odprowadzających wody brudne.

O ile jednostajny spadek głównych przewodów podwórzowych między najniegodniejszym punktem, a miejscem połączenia wypadnie większy niż 3%, oraz o ile na to pozwolą spadki wpadających do niego przewodów drugorzędnych, to dla uniknięcia zbytecznego zagłębienia dolnych części sieci podwórzowej może być dopuszczony załam spadku przewodu podwórzowego z tem, że od najniegodniejszego punktu nieruchomości do miejsca załamu przewód ten będzie prowadzony ze spadkiem 3%, dalej zaś aż do miejsca połączenia z kanałem ulicznym spadek może być zwiększony, nie przekraczając jednak granicy 20% wyznaczonej dla największych spadków. Miejsce załamu powinno się znajdować na terenie ulicznym pod chodnikiem, w odległości nie mniejszej, niż 1 mtr. od linii frontu.

§ 19. Piony spustowe.

Piony spustowe dla wód brudnych dzielą się na:

- 1) piony klozetowe i
- 2) piony zlewowe dla ścieków kąpielowych i zlewowych.

W zależności od rodzaju odprowadzanych ścieków przy wyznaczeniu pionów o ile na to pozwolą warunki miejscowe, należy kierować się następującymi zasadami:

- a) ścieki od zlewów kuchennych, zmywaków, wapien, wpustów i t. p. powinny być odprowadzane do pionów zlewowych,
- b) ścieki od poszczególnych klozetów, tak pojedynczych jak i ogólnych, wzgl. grupowych, należy włączać do pionów klozetowych,
- c) pisuary mogą być dołączane zarówno do pionów zlewowych, jak i klozetowych w zależności od warunków miejscowych,
- d) ścieki z wanien i umywalni należy się starać odprowadzać osobnymi niezależnymi pionami, o ile to będzie możliwe bez zwiększenia kosztów instalacji,
- e) opady atmosferyczne muszą być odprowadzane wyłącznie osobnymi rynnami deszczowymi, umieszczonymi nazewnątrz budynku.

O ile utrzymanie powyższego podziału pionów spustowych przy niedogodnym zgrupowaniu urządzeń kanalizacyjnych w budynku wywołałoby potrzebę ustawiania dwóch mało wykorzystanych pionów obok siebie wówczas, gdy możnaby się ograniczyć ustawieniem tylko jednego pionu spustowego, lub też w razie gdy do pionu, obsługującego szereg urządzeń jednej grupy, znajdzie potrzeba przyłączenia pojedynczego urządzenia drugiej grupy, to w celu zmniejszenia kosztów instalacji zezwala się na odchylenia od wyżej przytoczonego zasadniczego podziału pionów pod warunkami:

1. że średnica pionu na całej wysokości tegoż zostanie dostosowana do urządzenia, wymagającego największej średnicy,
2. że rozgałęzienia skośne na pionie, służące do przyłączeń poszczególnych urządzeń kanalizacyjnych, będą posiadały odnoży tej samej średnicy co i pion, a następnie będą redukowane do potrzebnych wymiarów za pomocą redukcji lub też, że przy poszczególnych urządzeniach zostaną zastosowane zamknięcia wodne, zabezpieczone od wysysania.

Piony spustowe należy prowadzić na całej wysokości (od przewodu odpływowego do góry budynku) jednakowej średnicy, zupełnie samodzielnie i niezależnie od innych pionów. W szczególności zabrania się odpro-

wadzenie ścieków domowych do rynien deszczowych i odwrotnie; opadów atmosferycznych do pionów spustowych.

Wszelkiego rodzaju piony spustowe (z wyjątkiem rynien deszczowych), należy prowadzić obowiązkowo wewnątrz zabudowań możliwie przy wewnętrznych ścianach i ustawiać je pionowo na całej wysokości z wyjątkiem niezbędnych odsetek. Prowadzenie pionów spustowych pochyło może być dopuszczone tylko w wypadkach wyjątkowych, przyczem kąt odchylenia ich od linii pionowej w żadnym razie nie może przewyższać 30°.

Odgałęzienia boczne, prowadzące ścieki od poszczególnych urządzeń kanalizacyjnych, mogą się łączyć z pionami spustowymi pod kątem nie większym niż 60°, licząc w kierunku przepływu ścieków.

Zarówno piony, jak i odgałęzienia boczne powinny być umocowane albo bezpośrednio do powierzchni ścian, albo też w specjalnych wnękach, zakrytych z zewnątrz tynkiem na siatce metalowej lub zaszalowane w innych sposób. Zamurowanie pionów i rur wodociągowych w ścianach na stałe jest bezwarunkowo zabronione.

§ 20. Wentylacja pionów.

Wszystkie piony spustowe jak klozetowe, tak i zlewowe, powinny być wprowadzone w celu wentylacji powyżej dachu domu, zachowując możliwie pionowy kierunek.

Powyższe przewody wentylacyjne powinny posiadać takie same średnice, jak i odpowiednie piony spustowe. Górna część przewodu wentylacyjnego, poczynając od wysokości 0,50 metr. niżej linii dachu, otrzymuje zwiększenie średnicy o 10 cm.

Połączenie dwóch lub więcej przewodów wentylacyjnych w jeden ogólny przewód może być dozwolone tylko w wyjątkowych wypadkach za osobnem każdorazowem pozwoleniem Magistratu oraz pod warunkiem, że powierzchnia przekroju poprzecznego wspólnego przewodu będzie nie mniejsza, niż sama powierzchnia przekrojów poprzecznych, łączących się przewodów i że wyżej miejsca ich połączenia nie będą przyłączane żadne urządzenia kanalizacyjne do wspólnego przewodu wentylacyjnego.

Wyloty przewodów wentylacyjnych ponad dachem budynku nie mogą być umieszczane w bezpośredniem sąsiedztwie okien i wszelkiego rodzaju otworów, posiadających połączenie z pomieszczeniami wewnętrznymi budynku i powinny być wyprowadzone w odległości poziomej conajmniej 4 metry od takich otworów lub conajmniej 1,0 metr. wyżej od ich najwyższej krawędzi. Górne końce przewodów wentylacyjnych należy zaopatrzyć w daszki najprostszej konstrukcji. Daszki te powinny być tak umieszczone nad wylotem rozszerzonej rury wentylacyjnej, żeby otwór między wylotem a daszkiem był dwukrotnie większy od przekroju poprzecznego właściwego przewodu wentylacyjnego. Umieszczanie na wylotach rur wentylacyjnych skomplikowanych, ruchomych urządzeń wyciągowych nie jest dozwolone. Wprowadzenie przewodów wentylacyjnych do kominów oraz wszelkich innych otworów, znajdujących się w murach zabudowań (z wyjątkiem kominów fabrycznych), jest bezwzględnie zabronione.

§ 21. Zamknięcia wodne (syfony).

Wszystkie urządzenia kanalizacyjne w nieruchomościach, jako to: klozety, pisuary, zlewy kuchenne, wanny, umywalnie, wpusty posadzkowe, wpusty podwórzowe oraz wszelkie inne odbiorniki ścieków powinny być obowiązkowo zaopatrzone w zamknięcia wodne.

Rynny deszczowe, połączone z przewodami kanalizacyjnymi, nie otrzymują takiego zamknięcia z wyjątkiem tych, których górne wyloty leżą poniżej okien i znajdują się od tych ostatnich w odległości mniejszej niż 4 metry, licząc w linii poziomej. W ostatnim wypadku rynny deszczowe muszą posiadać zamknięcia wodne, umieszczone przy ich podstawie.

Zamknięcia wodne nie mogą być wbudowywane na przewodach głównych.

Jako zamknięcia wodne powinny być stosowane rury gładkie, zagięte w formie U lub S, zatrzymujące stale w swych zagięciach dostateczną ilość wody.

Prócz wyżej przytoczonych zamknięć wodnych mogą być również stosowane zamknięcia innych systemów, o ile ich trwałość i dokładność działania zostaną uznane przez Magistrat za dostateczne.

Głębokość zamknięć powinna wynosić conajmniej:

dla klozetów, pisuarów, zlewów, wanien, umywalni i t. p.	— 75 mm
dla wpustów	— 100 „
dla rynien deszczowych	— 125 „

Średnica rury syfonowej powinna wynosić:

przy małych umywalniach, zlewikach i pisuarach	— 40 mm
przy zlewach kuchennych, zmywakach, wpustach podłogowych, pisuarach i wannach	— 50 „
przy miskach klozetowych pojedynczych	— 100 „
przy klozetach grupowych	— 150 — 200 „
przy wpustach w suterynach i piwnicach, rynnach z daszków i balkonów	— 100 „
przy wpustach podwórzowych, rynnach deszczowych z dachów	— 150 „

Zamknięcia wodne przy poszczególnych urządzeniach, z wyjątkiem znajdujących się przy miskach klozetowych, rynnach deszczowych oraz wszelkiego rodzaju wpustach posadzkowych i podwórzowych muszą być obowiązkowo zaopatrzone w kratki, przytwierdzone na stałe do wlotu rury syfonowej, z otworami nie większemi niż 5 mm. Ogólna powierzchnia tych otworów powinna się równać conajmniej powierzchni przekroju rury syfonowej w świetle.

Wszystkie zamknięcia wodne muszą posiadać odpowiednio umieszczone otwory rewizyjne, hermetycznie zamykane i łatwo dostępne do oczyszczenia.

Zamknięcia wodne powinny się znajdować bezpośrednio pod lub za odpowiednim zbiornikiem ścieków, przyczem należy dążyć do tego, żeby odprowadzające kolano zamknięcia mogło być włączone wprost do odgałęzienia na pionie spustowym, bez użycia wstawek.

O ile takie bezpośrednie połączenie nie będzie możliwe i o ile przewód łączący odbiornik ścieków z pionem spustowym wypadnie dłuższy od 1,50 mtr., to dla zabezpieczenia syfonu od wysysania, górne kolano syfonu należy zaopatrzyć w pomocniczą wentylację za pomocą specjalnej rurki wentylacyjnej o średnicy równej około 2/3 średnicy syfonu, lecz nie mniejszej niż 25 mm.

Pomocnicza rurka wentylacyjna swoim górnym końcem może być wyłączona do pionu spustowego ponad najwyższymi urządzeniami kanalizacyjnymi przy tym pionie, lub wyprowadzona bezpośrednio ponad dach.

Zamknięcia wodne muszą być należycie zabezpieczone od zamarzania.

§ 22. Rury przelewowe.

Wszelkie zbiorniki i urządzenia wodociągowo-kanalizacyjne, przeznaczone do stałego lub czasowego napełnienia wodą do określonego poziomu, z wyjątkiem rezerwoarów klozetowych i pisuarowych oraz takich urządzeń, które nie posiadają żadnego zamknięcia na rurze spustowej, powinny być obowiązkowo zaopatrzone w rury przelewowe, umieszczone na poziomie najwyższego stanu wody w zbiorniku.

Rury przelewowe łączą się z rurami spustowymi od takich zbiorników poniżej kranu spustowego, lecz wyżej zamknięcia wodnego na nich lub są zakończone nad wpustami lub zlewami, połączonymi z siecią kanalizacyjną.

Średnica rur przelewowych powinna być obliczona na możliwość odprowadzenia nadmiaru dopływającej wody bez przepełnienia zbiornika.

Rury przelewowe przy zbiornikach wody deszczowej, fontannach i t. p. oraz wogóle takie rury, które nie zabezpieczają ciągłego odświeżania wody w zamknięciu wodnym nie mogą być łączone bezpośrednio z przewodami kanalizacyjnymi. Należy je wyprowadzić albo wprost nazewnątrz (o ile to będzie dopuszczalne), albo też zakończyć nad wpustem lub zlewem odpowiadającym warunkowi odświeżania wody w syfonie.

Rury przelewowe przy umywalniach i zmywakach łączą się z górnymi kolanami syfonów powyżej poziomów wody w tych ostatnich. To samo dotyczy również rur przelewowych przy wannach, o ile nie będzie można wyprowadzić rury przelewowej w sposób bardziej racjonalny (przez zakończenie nad wpustem).

§ 23. Rynny deszczowe.

Rynny deszczowe należy obowiązkowo umieszczać na zewnętrznych ścianach budynku niezależnie od innych przewodów spustowych i prowadzić od dołu do góry, o ile możliwości pionowo. Podstawa rynien deszczowych, poczynając od dolnego kolana, położonego na głębokości conajmniej 1,80 mtr. (§ 16) niżej powierzchni terenu i kończąc na wysokości 2,0 mtr. ponad terenem, powinna być wykonana z rur^{*} żeliwnych.

Rynny połączone z siecią kanalizacyjną i odprowadzające wodę deszczową z dachów, powinny posiadać w swej dolnej części specjalne skrzynki rewizyjne z pokrywami na śrubach, zaopatrzone w wymiowane kratki dla zatrzymywania liści i odłamków pokrycia dachu, zmywanych z powierzchni dachów przez wodę deszczową.

Rynny deszczowe powinny być wykorzystane do wentylacji sieci kanalizacyjnej (§ 20), o ile ich wyloty nie znajdują się zbyt blisko okien. Tam, gdzie rynny nie będą się nadawały do wentylacji, należy zamiast nich przeprowadzić specjalne pionowe wentylacyjne, gdyby wentylowanie okazało się koniecznym

§ 24. Wpusty kanalizacyjne.

Ścieki z podwórz, dróg, stajen, pralni i t. p. odprowadza się za pomocą wpustów.

Wpusty te muszą być zaopatrzone w dostatecznie gęstą kratkę, posiadać nieprzepuszczające wody osadniki dla zatrzymywania piasku, gruzu, śmieci i t. p. i mieć odpowiednie zamknięcie wodne.

W miejscach, w których wpusty będą wystawione na działanie mrozu, zwierciadło wody w osadnikach i zamknięciach wodnych musi się znajdować na głębokości, zabezpieczonej od zamarzania, t. j. nie płycej, niż 1,80 mtr. od terenu (§ 16). Wpusty podwórzowe powinny posiadać osadnik z wiadrem osadowym najmniej 50 cm. głębokiem.

Powierzchnia ziemi naokoło wpustu powinna być zabrukowana lub zalana asfaltem, cementem i t. p. i do wpustów powinny być przeprowadzone rynsztoki.

Zakładanie wpustów w suterynach, piwnicach i t. p. dozwala się tylko w takim razie, jeżeli pomieszczenia, w których zostały założone wpusty są łatwo dostępne i jeżeli ciągły przyptyw ścieków zabezpiecza syfony od wysychania.

§ 25. Zlewy.

Zlewy mogą być urządzone bądź w kształcie mis zlewowych, bądź też w kształcie zmywaków, umywalni i t. p. Wszelkiego rodzaju urządzenia zlewowe muszą być obowiązkowo zaopatrzone w zamknięcia wodne i posiadać przepisowe kratki (sitka) dla zatrzymywania grubszych odpadków (§ 21). Sitka przy zmywakach powinny być przymocowane na stałe przed syfonem — przy innych urządzeniach zlewowych — w dnie miski zlewowej.

Każdy zlew musi być zaopatrzony w kran wodociągowy w celu przemywania miski i zamknięcia wodnego po każdym użyciu.

Zaleca się unikać umieszczania wszelkiego rodzaju zlewów w pokojach mieszkalnych.

Zmywaki i zlewy w większych kuchniach, jatkach, restauracjach, rzeźniach i t. p., powinny być zaopatrzone w urządzenia do zatrzymywania zawartych w ściekach tłuszczu przed wpuszczeniem ścieków do przewodów kanalizacyjnych. Wyławiacze tłuszczu muszą posiadać dostateczną do ochładzania ścieków powierzchnię i mieć łatwo dostępne do oczyszczenia i wentylacji otwory.

§ 26. Wanny.

Wanny należy umieszczać w ubikacjach należycie ogrzanych, zwentylowanych i widnych i ustawiać je na podłodze w taki sposób, żeby dostęp do utrzymywania w czystości wanien był zapewniony.

Każda wanna musi posiadać przelew umieszczony na wysokości najwyższego poziomu wody, połączony z rurą spustową powyżej zamknięcia wodnego (§ 22). Otwór przelewowy winien być zaopatrzony w sitko wlotowe.

Wlot rury spustowej mieści się w najniższym punkcie dna wanny i jest zamykany szczelnie zapomocą metalowego korka. Rura spustowa musi posiadać obowiązkowo zamknięcia wodne wzgl. powinna się kończyć nad wpustem posadzkowym, posiadającym takie zamknięcie.

§ 27. Klozety i pisuary.

Wydzieliny ludzkie należy usuwać zapomocą wodnych klozetów i pisuarów, obficie zmywanych wodą.

1. Klozety pojedyncze.

System misek klozetowych może być dowolny, jednakże wszystkie ich typy muszą obowiązkowo posiadać przepisowe zamknięcia wodne (§ 21) umieszczone bezpośrednio pod miską oraz być tak urządzone, żeby

na misce klozetowej pozostawała zawsze woda głębokości przynajmniej 40 mm. i żeby cała powierzchnia miski była należycie spłukiwana wodą.

Miska powinna posiadać w swej górnej krawędzi przetok dla równomiernego rozprowadzania wody zmywanej po powierzchni miski.

Wolny koniec syfonu powinien się łączyć z pionem spustowym drogą jak najkrótszą i odległość między nimi mierzona w rzucie poziomym nie powinna przewyższać 1,50 mtr.; w razie przekroczenia tej granicy należy przeprowadzić pomocniczą rurkę wentylacyjną od górnego kolana syfonu stosownie do § 21.

Każda miska klozetowa powinna posiadać syfonowy rezerwoarek płuczący, umieszczony nie niżej, niż 1,60 mtr. nad sedesem i dający strumień wody za pociągnięciem rączki łańcuszka.

Rezerwoarek łączy się z miską zapomocą rury ołowianej lub cynkowej o średnicy 30 mm. w świetle.

Woda potrzebna do każdorazowego zmycia miski powinna wlewać się do niej z rezerwoarka w przeciągu 3 do 5 sekund w ilości nieprzekraczającej 8—12 litrów, przyczem z taką siłą, żeby znajdujące się na misce nieczystości mogły być całkowicie zmyte i usunięte poza zamknięcie wodne klozetu. Urządzenia nieodpowiadające powyższym warunkom nie mogą być stosowane.

Również nie dozwala się na ustawianie takich klozetów, w których nieczystości przechodzą przez ruchome przyrządy, jak: zawozy, zasowy i t. p., ani też klozetów, przemywanych zapomocą mechanizmów automatycznych, umieszczonych przy drzwiach, sedesach i innych.

O ile klozety muszą być umieszczone tak wysoko, że rezerwoarki ich nie będą stale zasilane wodą, w dostatecznej mierze, to należy urządzić dodatkowe rezerwoary zasilające obliczone na zapas wody przynajmniej po 100 litrów na każdy obsługiwany klozet.

Wyjątki od powyższych przepisów mogą być dopuszczane tylko w razie, jeżeli będą tego wymagały miejscowe warunki i za każdorazowem zezwoleniem Magistratu.

2. Klozety grupowe.

Klozety grupowe są urządzane w gmachach publicznych, jak: szkoły, koszary, fabryki i t. p., w których pojedyncze klozety nie okazałyby się praktycznymi. W szpitalach, lecznicach, sanatorjach klozety grupowe nie są dopuszczalne.

Konstrukcja klozetów grupowych i ich zastosowanie podlegają zaakceptowaniu przez Magistrat w każdym poszczególnym wypadku.

3. Pisuary.

Pisuary pojedyncze należy urządzać w formie gładkich muszel ściennych, posiadających w dnie sitko, przymocowane na stałe na korpusu i zaopatrzone w przepisowe zamknięcia wodne.

Do przepłukiwania pisuarów służą osobne rezerwoarki, zasilane wodą z wodociągu i połączone z muszlą zapomocą przewodu zmywnego. Rezerwoarki powinny spuszczać każdorazowo nie mniej, niż 2,5 litra wody.

Pisuary ogólne również mogą być stosowane tylko spłukiwane wodą ze stałym lub perjodycznym przemywaniem.

Mogą się one składać z kilku pojedynczych pisuarów, ustawionych szeregiem i spłukiwanych albo każdy osobno albo wszystkie jednocześnie z wspólnego zbiornika o dostatecznej pojemności, albo też mogą być urzą-

dzane w formie otwartych żłobków naziemnych o powierzchni zupełnie gładkiej i nie wsiąkliwej, przedzielonych nie dochodzącymi do podłogi niskimi przegródkami i splukiwanych stale lub perjodycznie.

Przy automatycznym splukiwaniu pisuarów ogólnych odstępy czasu między zmywaniami powinny być o tyle krótkie, żeby mocz w zamknięciach wodnych nie mógł się długo zatrzymać i był usuwany do kanałów w stanie możliwie większego rozcieńczenia wodą.

W pisuarach ogólnych, urządzonych w miejscach nieopalanych, powierzchnia wody w syfonach powinna być zagłębiona niżej linii zamarzania. Również należy zabezpieczyć od mrozu rezerwoarki i instalację zmywną.

§ 28. Ustawianie klozetów, pisuarów, zlewów i innych.

Miski klozetowe wraz z należącymi do nich zamknięciami wodnymi muszą być ze wszystkich stron odkryte i dostępne do utrzymywania w czystości. Oszalowanie ich deskami oraz obmurowanie albo zabetonowanie dolnych części misek nie jest dopuszczalne.

Deski sedesowe nad miskami, powinny być z trwałego i niewrażliwego na wilgoć drzewa grubości przynajmniej 3 cm., należycie politurowanego i obowiązkowo podnoszone na zawiasach ręcznie lub automatycznie.

Miski klozetowe umocowuje się śrubami mosiężnymi do korków drewnianych, umieszczonych w posadzce pod miską i zalanych zaprawą cementową.

Pisuary, zlewy, umywalnie i t. p. umieszcza się przy ścianach na odpowiedniej wysokości i przytwierdza się do nich bądź śrubami mosiężnymi, wkręcanymi w zaprawione w ściany korki drewniane, bądź też (umywalki, zmywaki, rezerwoarki) na umocowanych do ścian wspornikach. Wanny muszą być ustawione obok ścian swobodnie i posiadać łatwy dostęp ze wszystkich stron w celu utrzymania ich w czystości.

Podłoga przy klozetach, pisuarach, zlewach, wannach i t. p. o ile nie jest z asfaltu, terrakoty lub t. p. powinna być pokryta materiałem nieprzepuszczającym wody, niewsiąkliwym i dogodnym do zmywania i utrzymania w czystości. Pod pisuarami, zlewami i umywalniami zaleca się umieszczać blachę mosiężną odpowiednich rozmiarów. Ściany do wysokości 1,50 mtr. należy wyklekać płytkami lub malować olejną farbą.

Wszystkie urządzenia kanalizacyjne naścienne powinny być umieszczone na gładkiej ścianie bez wgłębień i nisz i pozostawać otwarte i dostępne do użytkowania i utrzymania w czystości.

§ 29 Otwory rewizyjne.

Otwory rewizyjne na przewodach odpływowych i pionach spustowych należy umieszczać tylko w razie konieczności, ograniczając ich liczbę do niezbędnie potrzebnych.

Należy je umieszczać przeważnie bezpośrednio za miejscem w połączeniach przewodów kanalizacyjnych, odprowadzających silnie zanieczyszczone ścieki i wogóle w tych punktach sieci, gdzie może nastąpić zatkanie przewodu wskutek wypadkowego przedostania się do niego większych przedmiotów, piasku, popiołu i t. p.

Otwory rewizyjne powinny się składać z amkniętych hermetycznie skrzynek rewizyjnych, urządzonych według zatwierdzonego przez Magistrat typu i być łatwo dostępne do zbadania i oczyszczenia.

Przy dużych sieciach podwórzowych, szczególnie w fabrykach, koczach, szpitalach i t. p. należy zbudować w ważniejszych punktach węzłowych sieci przepisowe murowane włązy kanalizacyjne w celu ułatwienia dostępu do rur i umożliwienia nadzoru nad ich stanem. Włązy powyższe w razie potrzeby mogą być dostosowane do przemywania sieci podwórzowej.

§ 30. Zabezpieczenie urządzeń od zamarzania.

Przewody dopływowe i spustowe oraz wszystkie urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe wewnątrz zabudowań, powinny być umieszczone w miarę możności przy wewnętrznych ścianach, żeby nie były narażone na działanie mrozu. Oprócz tego muszą być przedsięwzięte niezbędne środki, aby ścieki odprowadzane z domów nie ulegały zamarzaniu w żadnym miejscu podwórzowej sieci kanalizacyjnej (izolacja).

O ile pomieszczenia, w których się znajdują poszczególne urządzenia kanalizacyjno-wodociągowe nie są dostatecznie ciepłe, to należy je obowiązkowo zaopatrzyć w piece lub grzejniki, zabezpieczające utrzymanie w nich niezbędnej temperatury.

§ 31. Zakaz bezpośredniego łączenia urządzeń kanalizacyjnych z wodociągiem.

Bezpośrednie przemywanie urządzeń kanalizacyjnych wodą wodociągową, t. j. dołączanie przewodów wodociągowych bezpośrednio do mis klozetowych, muszli pisuarowych i t. p., jako też dołączanie ich przez rezerwoarki, nie przeznaczone wyłącznie do tego celu, jest bezwzględnie wzbronione.

§ 32. Kanalizowanie głębokich pomieszczeń.

Głębokie piwnice i place oraz wogóle części posesji położone niżej od najwyższego stanu wody w kanale ulicznym w czasie ulewy nie powinny być w zasadzie kanalizowane.

Magistrat może jednak udzielić pozwolenia na skanalizowanie wymienionych głębokich miejsc w razie, jeżeli właściciel nieruchomości dostatecznie uzasadni konieczność ich skanalizowanie i jeżeli zobowiąże się zabezpieczyć takie miejsca od zalewu ściekami zapomocą odpowiednich zasuw, nad których zamykaniem we właściwym czasie sam czuwać będzie. Zabezpieczeniu zasuwami podlegają wyłącznie te części przewodów podwórzowych, które będą zatopione przy wysokich poziomach wody w kanale ulicznym. Swobodny odpływ ścieków z wyżej położonych miejsc nie powinien być tamowany wskutek ustawienia zasuw.

Zasuw używane do zamykania przewodów powinny być metalowe o ruchu pionowym, otwierane możliwie szybko zapomocą ślimaka i kremaliery i umieszczone w miejscu łatwo dostępnym nawet w czasie wysokiego stanu wody.

Na żądanie właściciela nieruchomości przy zasuwach mogą być ustawione dodatkowe automatyczne urządzenia, zabezpieczające jak samoczynne zamknięcia klapowe, balonowe i t. p.

§ 33. Dołączanie dren do sieci kanalizacyjnej.

Dołączanie dren do przewodów kanalizacyjnych w celu odprowadzania do sieci wody zaskórnej z przewodów drenowych, może być dopuszczane tylko za specjalnym pozwoleniem Magistratu i pod warunkiem

zastosowania środków, zapobiegających możliwości przenikania do gruntu ścieków kanalizacyjnych w razie podniesienia się poziomu wody w kanale i wytworzenia odwrotnego prądu w drenach. Odpowiednie urządzenia zapobiegawcze mogą być stosowane według § 32.

§ 34. Urządzenia kanalizacyjne zakładów przemysłowych.

Ścieki fabryczne i przemysłowe, nieodpowiadające warunkom przytoczonym w § 7 niniejszych przepisów, powinny być przed spuszczeniem ich do kanału ulicznego odpowiednio unieszkodliwione w specjalnie wybudowanych urządzeniach, zależnie od właściwości ścieków.

Urządzenia powyższe znajdują się w obrębie placu fabryki, względnie zakładu przemysłowego i są połączone z kanałem ulicznym osobnym przewodem rurowym, na którym powinien być obowiązkowo umieszczony specjalny właz z mechaniczną zasuwą pełnoprofilową, pozwalającą całkowicie wyłączyć w razie potrzeby dopływ ścieków fabrycznych do kanału. Właz ten powinien być umieszczony na terenie ulicznym między linią domów i kanałem ulicznym.

Sposób unieszkodliwienia ścieków fabrycznych oraz zastosowanie do tego celu urządzenia podlegają każdorazowo osobnemu rozpatrzeniu i zatwierdzeniu Magistratu.

§ 35. Wentylacja sieci zapomocą kominów fabrycznych.

Przy kanalizowaniu fabryk, z których odprowadza się cuchnące ścieki, należy wykorzystać do wentylacji sieci kanalizacyjnej kominy fabryczne i paleniska pod kotłami, jeżeli one okażą się odpowiednie do tego celu, i przeprowadzić rury wentylacyjne odpowiedniej średnicy bezpośrednio pod paleniska kotłów.

§ 36. Materiały.

1. Materiał przewodów odpływowych.

Przewody odpływowe, znajdujące się poza obrębem budynku i położone głębiej, niż podłogi sąsiednich piwnic i podziemi lub odległe więcej, niż 2,0 mtr. od najbliższych fundamentów budynku, winny być układane z rur kamionkowych z uszczelnieniem kielichów sznurem smołowanym, zalany kitem asfaltowym i obłożonych w miejscach połączeń warstwą gliny plastycznej.

Przewody odpływowe, położone wyżej podłogi sąsiednich podziemi lub przechodzą w odległości mniejszej, niż 2,0 mtr. od fundamentu oraz wszelkie przewody, znajdujące się wewnątrz budynku, muszą być układane z rur żeliwnych, uszczelnionych sznurem smołowanym i zalanych ołowiem.

W miejscach, gdzie kamionkowe przewody, położone zewnątrz zabudowań, przechodzą w pobliżu studzien podwórzowych lub wogóle w miejscach, gdzie wymagana jest szczególna szczelność połączeń, rury kamionkowe powinny być zastąpione rurami żeliwnymi, uszczelnionymi sznurem i ołowiem.

2. Materiał pionów spustowych i wentylacyjnych.

Piony spustowe i rury wentylacyjne, jak również odgałęzienia, łączące poszczególne urządzenia z pionami, posiadające średnicę 50 mm. i wyżej oraz położone wewnątrz zabudowań, powinny być ustawione na całej ich długości od podstawy do wylotu, z rur żeliwnych uszczelnionych na ołów, tak, żeby były zupełnie nieprzepuszczalne dla wody i gazów.

Boczne odgałęzienia, łączące poszczególne urządzenia z pionami spustowymi oraz pomocnicze rurki wentylacyjne o średnicy mniejszej niż 50 mm., mogą być stosowane z rur ołowianych przepisaną wagą, należycie umocowanych do ścian i zabezpieczonych od zgniecenia i uszkodzeń. Łączenie rur ołowianych z żeliwnymi powinno być zupełnie szczelne i wykonane zapomocą sprzęgła kołnierzowego albo mosiężnych łączników.

Górne nadstawki rur wentylacyjnych, wychodzące ponad dach, jak również pokrycie wycięć w dachu, przy wylotach rur wentylacyjnych należy wykonać z blachy cynkowej lub żelaznej ocynkowanej

3. Materiał rynien deszczowych.

Rynny deszczowe, połączone z siecią kanalizacyjną, poczynając od dolnego kolana (ewentualnego zamknięcia wodnego) u podstawy rynny, łącznie z temi ostatnimi do wysokości przynajmniej 20 mtr. od terenu, powinny być wykonane z rur żeliwnych, uszczelnionych sznurem i ołowiem i dobrze umocowanych do ścian budynku.

Powyżej dwóch metrów od terenu winny być zastosowane rury z blachy cynkowej lub żelaznej ocynkowanej lub t. p. z zalutowaniem spójni na całej wysokości rynny.

O ile w wyjątkowych wypadkach będzie dozwolone przeprowadzenie rynny wewnątrz budynku, to winna ona być całkowicie zmontowana z rur żeliwnych jak najdokładniej uszczelnionych smołowanym sznurem i zalanych ołowiem.

4. Materiał zamknięć wodnych.

Dla zamknięć wodnych przy poszczególnych urządzeniach kanalizacyjnych należy stosować następujące materiały:

- 1) dla syfonów o średnicy 30—40 mm. — odlew ołowiany lub mosiężny niklowany w jednej sztuce,
- 2) dla syfonów o średnicy 50—80 mm. — żeliwo,
- 3) dla syfonów o średnicy 100 mm. przy pojedynczych klozetach — żeliwo, o ile syfony powyższe nie stanowią jednolitej całości z miską, a zatem nie są wyrobione z tego samego materiału, co miska,
- 4) dla syfonów o średnicy 100 mm. i więcej przy klozetach grupowych, wpustach piwnicznych, wylawiaczach tłuszczu, rynnach deszczowych i t. p. — żeliwo,
- 5) dla syfonów o średnicy 150 mm. przy wpustach podwórzowych — kamionka lub żeliwo, zależnie od tego, z jakiego materiału został wykonany przewód odpływowy od wpustu.

Grubość ścianek syfonowych powinna być mniejsza od grubości ścianek rur odpowiedniej średnicy.

Zamknięcia wodne, wyszczególnione w punktach 2 i 3, muszą być wewnątrz starannie emaljowane.

Przy łączeniu syfonów z przewodami rurowymi dozwolone są połączenia zarówno kielichowe jak i kołnierzowe, za wyjątkiem syfonów ołowianych, dla których jest wymagane połączenie kołnierzowe lub zapomocą mosiężnych łączników.

5. Materiał wpustów, pokryw i t. p.

Wpusty podwórzowe studzienki mogą być betonowe albo kamionkowe, o ile odległość od murów budynku jest większa, niż 2,0 mtr., w przeciwnym razie powinny być stosowane wpusty żeliwne.

Wpusty posadzkowe i piwniczne, wszelkiego rodzaju kraty, płyty, pokrywy, oraz wogóle obudowa urządzeń kanalizacyjnych powinna być stosowana wyłącznie żeliwna, przyjętej przez Magistrat konstrukcji. Pokrywy i korki włazów podwórzowych należy zalewać asfaltem, względnie wykładać dębowymi wstawkami.

6. Materiał zlewów, klozetów, umywalni, wanien, pisuarów i t. p.

Poszczególne zlewy, zmywaki, umywalnie, wanny, klozety i pisuary mogą być wyrabiane z następujących materiałów:

- 1) umywalnie i zlewy pokojowe (laboratoryjne) — fajansowe, kamionkowe, porcelanowe, marmurowe i in.,
- 2) zlewy kuchenne, zmywaki i t. p. — mogą być urządzone prócz powyższych materiałów, również żeliwne emaljowane,
- 3) miski klozetowe, muszle pisuarowe — porcelanowe, fajansowe lub kamionkowe polewane. Powinny one posiadać zupełnie gładką szklistą powierzchnię, łatwą do oczyszczania z brudu i nięwsiakliwą, przyczem wewnętrzna część powierzchni tych urządzeń musi mieć obowiązkowo białą lub zupełnie jasną polewę. Mogą być również dozwolone pisuary żeliwne wewnątrz starannie emaljowane.

Wanny i bidet są dopuszczalne: marmurowe, porcelanowe, fajansowe, kaflowe, żeliwne emaljowane i inne, o ile posiadają zupełnie gładką i nięwsiakliwą powierzchnię, dającą się łatwo utrzymać w należytej czystości.

7. Materiał włazów, studzienek rewizyjnych i innych budowli kanalizacyjnych.

Włazy podwórzowe, obmurowanie otworów rewizyjnych na przewodach podwórzowych oraz wszelkie specjalne budowle kanalizacyjne na terenie posesji powinny być wykonywane z cegły maszynowej na zaprawie cementowej.

§ 37. Jakość i wzory materiałów i urządzeń.

Wszelkie materiały i urządzenia kanalizacyjne, stosowane do robót instalacyjnych powinny być w wyborowym gatunku i odpowiadać typom i wzorom, ustalonym przez Polski Komitet Normalizacyjny.

O zdatności materiałów i urządzeń jeszcze nie normalizowanych, orzeka w każdym poszczególnym wypadku Magistrat.

§ 38. Rury i kształtki kamionkowe.

(Ważne do czasu znormalizowania).

Rury i kształtki kamionkowe, używane do robót kanalizacyjnych powinny być zrobione z wyborowego materiału i posiadać zarówno wewnętrzną jak i zewnętrzną powierzchnię pokryte naturalną polewą solną, nakładaną podczas wypalania rur.

Kielichy rur i kształtek muszą być formowane jednocześnie z formowaniem rur względnie kształtek i nie mogą być dolepiane do gotowych rur. Głębokość kielichów powinna wynosić najmniej 60—70 mm.

Końce rur powinny być ścięte prostopadłe do ich osi. Wewnętrzna powierzchnia kielichów i zewnętrzna powierzchnia końcowych części rur i kształtek musi posiadać odpowiednie nacięcia pierścieniowe na długości przynajmniej 60 mm.

(Dok. nast.).

Sprawozdanie

z ruchu chorych w szpitalach i ambulatorjach miejskich

w m. listopadzie 1929 r.

Miejskie szpitale: Poz. na 1. XI. 29 r. Poz. 1. XII. 29 r. Ilość dni szpit.

Radogoszcz	303	292	9669
Św. Józefa	136	145	4427
Św. Aleksandra	87	103	2830
Marji Magdaleny	75	92	2525
Zbiornia Miejska	75	78	2344
Chojny	80	83	2539
Łagiewniki	50	55	1551
Razem	806	848	25885

Zakł. dla umysł. chorych:

Kochanówka	300	298	8917
Kocborów	202	202	6060
Warta	131	141	4132
Tworki	22	22	660
Z. dla Epil.	23	23	690
Razem	678	686	20459

Szpit. ogólne:

Poznańskich	51	54	1735
Ewangelicki	—	—	14
Betleem	—	—	39
Razem	51	54	1788

Szpit. dla dzieci

Anny Marji	63	58	1593
------------	----	----	------

Zakł. Położn:

Św. Elżbiety	8	13	390
N. Targowa	10	9	344
Linas Hach.	11	14	431
Razem	29	36	1165

Razem w szp. społ. 821 834 25005

Ogółem lecz. 1627 1682 50890

Z liczby 1116 chorych, przyjętych do szpitali w m. listopadzie 1929 roku, chorych płatnych było 400, t. j. 35%, mianowicie: na rach. urzędów państw. 25, rach. gmin zamiejsc. 85, na rach. Kasy Chorych 207, na rach. własny 83. Bezpłatnych chorych było 716, t. j. 65%, mianowicie: niestałych mieszk. m. Łodzi 334, stałych mieszk. m. Łodzi 227, członków Kasy Chorych 155.

Sekcja do Walki z Gruźlicą.

W m. listopadzie 1929 r. do Sekcji zgłosiło się 789 osób, w tem dorosłych 438, dzieci 351. Zbadano klinicznie osób 981, skierowano do lecz. szpit. 30, do lecz. ambul. 402, do kontroli powtórnej 268, do sanat. w Chojnach 80, do sanat. w Łagiewnikach 12, do naświetl. lampą kwarc. 23, lampą Kischa 12. Stwierdzono brak objawów gruźl. u 154 osób. Stacja tuberkulinowa dokonała zastrzyknięć tuberkulin. rozpoznawcz. 305, leczniczych 99. Stacja światłoleczn. dokonała naśw. lampami Kischa 134, lampami kwarc. 371, nałożono opatrunków w Sekcji 35. Gabinet röntg. dokonał prześwietleń 348, zdjęć fotograficznych 63. Pracownia rozpoznawcza dokonała badań na pałeczki Kocha u 286 chorych. Stwierdzono zarazki u 76, nie stwierdzono 210. Dokonano badań krwi na odczyn Bierneckiego 852, zabiegów odmy sztucznej 97, wywiadów w mieszkaniach chorych 445. Ogólna suma świadczeń i zabiegów Sekcji 4549.

Ruch chorych w ambulatorjach miejskich.

	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Chłopców	Dziewcząt
I Ambulatorjum	563	151	286	59	67
zgł. powtórne	2586	745	1075	364	402
II Ambul. Miejskie	1003	219	475	147	162
zgł. powtórne	1300	284	785	88	143
Ambul. Jagliczne	58	2	3	21	32
zgł. powtórne	2206	418	392	770	626
Ambul. Dent.	472	23	7	139	303
zgł. powtórne	1188	47	14	365	762
I Ambul. Szkol.	948	—	—	411	537
zgł. powtórne	1804	—	—	751	1053
II Ambul. Szkolne	236	—	—	116	120
zgł. powtórne	1121	—	—	421	700
III Ambul. Szkolne	1100	—	—	391	709
zgł. powtórne	1378	—	—	475	903
Razem	15963	1889	3037	4518	6519

Miejska Apteka Szpitalna.

W m-cu listopadzie 1929 r. wydano artyk. pojed. 4215, recept złożonych 2255.

Prosektorjum Miejskie.

W m. listopadzie 1929 r. przywieziono zwłok 21, wykonano sekcji klin. 5, sądowych 10, oględzin zwłok 8, rozbiorów 25.

Miejski Oddział Przewozu Chorych.

Wysłano karetki do 340 osób, z których przewieziono 241 chorych, zwłok zmarłych 16, nie przewieziono chorych 83.

Miejskie Pogotowie Ratunkowe.

W m-cu listopadzie 1929 roku ogółem wezwań było 560, od 9 rano do 9 wieczorem 379, od 9 wiecz. do 9 rano 181. Na stację zgłosiło się 122 osoby. Wyjazdów było 438, odwołano 27, nie zastano 9, odmówiono 5. Ogółem udzielono pomocy w 519 przypadkach.

KRONIKA MIEJSKA.

O usunięciu niedokładności w oświetleniu ulicznym. Wobec stwierdzenia przez Magistrat niedokładności w elektrycznym oświetleniu ulic, Wydział Przedsiębiorstw Miejskich wystosował do Elektrowni Łódzkiej pismo, w którym wskazuje na fakty niepalenia się lamp w całych dzielnicach (np. na Kozinach) przez noc, zapalania i gaszenia lamp nie we właściwym czasie oraz stałego niepalenia się poszczególnych lamp. Fakty te dowodzą, iż kontrola Elektrowni nad oświetleniem ulicznym jest niedostateczna i powinna być zintensyfikowana.

Magistrat zaznaczył równocześnie, iż w każdym stwierdzonym wypadku niepalenia się lamp, do których prąd nie jest obliczany według licznika, będzie określał odpowiednie kwoty z rachunków za oświetlenie uliczne, a niezależnie od tego zastosuje przewidziane w art. 71 uprawnienia kary za niepalenie się lamp ulicznych.

Równocześnie Magistrat wystąpił do Starostwa Grodzkiego i Komendy Policji z prośbą o roztoczenie opieki nad instalacjami oświetlenia ulicznego i zawiadamianie Magistratu oraz Elektrowni o faktach niepalenia się lamp.

Zabezpieczenie rodziny ś. p. Andrzejczaka. Magistrat zatwierdził uchwałą Prezydjum w sprawie zabezpieczenia materialnego rodziny ś. p. Ignacego Andrzejczaka, który zginął w dniu 18 października ub. r. wskutek wypadku przy robotach kanalizacyjnych na Polesiu Konstanyńskim.

Zgodnie z uchwałą Prezydjum, Magistrat przyznał rodzinie ś. p. Andrzejczaka zapomogę w wysokości 75 proc. tygodniowych zarobków zmarłego, licząc od chwili śmierci Andrzejczaka do chwili rozpoczęcia wypłat przez Zakład Ubezpieczeń od

wypadków. Z dniem zaś rozpoczęcia tych wypłat Magistrat dopłacać będzie z Kasy Miejskiej dla każdego z dwojga pozostałych dzieci po 10% tygodniowych zarobków zmarłego, aż do dnia dośnięcia dzieci do 18 roku życia.

W sprawie podatku lokalowego. W jednym z pism łódzkich ukazał się artykuł omawiający orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego, w którym zawyrokowano, iż podatek lokalowy winien być wymierzany nie od pełnej sumy komornego, lecz po potrąceniu z niej opłat za świadczenia.

Z tego orzeczenia wysnute zostało twierdzenie, że każda suma czynszu komornianego składa się z pozycji czynszu i pozycji dopłat, wynoszących przeciętnie 25 proc. ogólnej sumy komornego, i że wobec powyższego władza wymiarowa podatku lokalowego winna wymierzać podatek ten od 75 proc. rocznej sumy komornego.

W związku z powyższem Wydział Podatkowy komunikuje:

Podatek lokalowy wymierzany jest na podstawie Ustawy z dnia 2-go sierpnia 1926 roku o podatku od lokali („Dz. U. R. P.” Nr. 94, poz. 550).

Artykuł 4 wspomnianej Ustawy mówi: „Podstawę wymiaru podatku stanowi roczne przedwojenne komorne, płacone w czerwcu 1914 roku, a przerachowane na złote według art. 6 p. 4 Ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 roku o ochronie lokatorów, względnie wartość czynszowa z m. czerwca 1914 roku lokali, nie oddawanych wówczas w najem lub odstąpionych do bezpłatnego użytku, w ten sam sposób przerachowana” (t. zn. 1 rubel = 2,66 zł.).

Z powyższego wynika, że podatek lokalowy wynoszący 8 proc. komornego, np. za lokal, którego roczne

komorne wynosiło w czerwcu 1914 r. 100 rb., a więc po przerachowaniu 266 zł., wynosi zł. 21.28 w stosunku rocznym.

Wspomniane w artykule orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego odnosi się tylko do tych wypadków, gdy komorne obejmowało również świadczenia nadzwyczajne, j. np. centralne ogrzewanie, opłaty za używanie windy, opłaty za meble i t. d., nie dotyczy zaś świadczeń zwykłych, do których w każdym domu właściciel jest wobec lokatora zobowiązany, opłaty bowiem za te świadczenia stanowiły i stanowią integralną część komornego.

W wypadkach, gdy czynsz komorniany obejmuje wyżej wspomniane świadczenia specjalne, Wydział Podatkowy Magistratu odlicza naszkutek rekursu płatnika i przedstawienia odnośnych dowodów, przy wymiarze podatku lokalowego, od sumy czynszu komornego tę część komornego, która stanowi opłatę za świadczenia nadzwyczajne.

Jak wynika z powyższego, interpretacja wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego uogólniająca, iż obniżenie wymiaru podatku lokalowego dotyczy ogółu płatników, jest błędna i może narazić płatników na niepotrzebne koszty przy wnoszeniu rekursów i odwołań od rzekomo nadmiernego wymiaru podatku lokalowego.

*

Wydział Podatkowy Magistratu zakończył prace wymiarowe i przystąpił do rozsyłania nakazów płatniczych na podatek lokalowy za rok 1930.

W związku z powyższem do Wydziału Podatkowego zgłaszają się płatnicy — bezrobotni, prosząc już o umorzenie im podatku za rok 1930. Są to jednakże starania przedwczesne, gdyż umorzenie tego podatku może być dokonane dopiero po upływie roku podatkowego, t. zn. najwcześniej w styczniu 1931 roku.

Również zbędne jest zgłaszanie się do Wydziału Podatkowego innych kategorii płatników podatku lokalowego, starających się o umorzenie należności podatkowych z powodu ubóstwa. Płatnikom tym należności podatkowe umarzone będą na podstawie wyników kontroli ich stanu majątkowego, przeprowadzanej przez urzędników ew. komisje Wydziału Podatkowego na miejscu w mieszkaniach patentów.

Walka z „chorobą papuzią” na terenie m. Łodzi. W związku z szeregiem śmiertelnych wypadków t. zw. choroby papuziej w Berlinie i Pradze, sfery lekarskie zwróciły uwagę na tę chorobę.

Stwierdzono, że przyczyną choroby było zakażenie się od papug. Bakterja, która wywołuje tę chorobę, ma duże podobieństwo do lasecznika duru (tyfusu) rzekomego. U papugi choroba przejawia się biegunką, utratą apetytu, wyniszczeniem i zwykle kończy się padnięciem ptaka. Zarazek znajduje się w kale chorej papugi. Różnymi drogami zarazek ten może się dostać do jamy ustnej człowieka i wywołać chorobę, której objawy kliniczne podobne są do duru rzekomego (gorączka, ból głowy, bóle w całym ciele, często rozwolnienie i t.d.) Bardzo często, jako komplikacja, występuje zapalenie płuc i wtedy zwykle wynik jest śmiertelny.

W związku z powyższem, Miejskie władze sanitarne zarządziły zbadanie papug w zwierzyńcu, przebywającym obecnie w Łodzi (w Helenowie).

Osoby prywatne, posiadające papugi, w razie zauważenia u papug objawów, wymienionych wyżej (biegunki, utraty apetytu), powinny niezwłocznie zwrócić się do Miejskiej Pracowni Bakterjologicznej (ul. Gdańska Nr. 44), celem bakterjologicznego zbadania kału. W wypadku stwierdzenia obecności zarazków choroby papuziej, papugi będą niszczone.

Przeniesienie trzeciej Poradni Przeciwgruźliczej. Trzecia Miejska Poradnia Przeciwgruźlicza przeniesiona została do lokalu przy ul. Bazarnej 4. Godziny przyjęć lekarzy w tej poradni ustalone zostały między

3 i 7 wiecz., codziennie, prócz niedziel i świąt.

Dzięki przeniesieniu trzeciej Miejskiej Poradni Przeciwgruźliczej, dzielnica północna miasta uzyskała nowy ośrodek zdrowia.

Z ŻYCIA MIAST POLSKICH.

BUDŻETY MIAST POLSKICH.

Budżety administracyjne 636-ciu miast polskich na r. 1928/29 zamykały się w dochodach i wydatkach sumą 766.000.000 zł., na którą składało się 391.000.000 zł. dochodów zwyczajnych i 375.000.000 dochodów nadzwyczajnych oraz 384.000.000 złotych wydatków zwyczajnych i 282.000.000 zł. wydatków nadzwyczajnych. Budżety nadzwyczajne są raczej teoretycznym planem, niż realnem zamierzeniem; 92½ proc. dochodów nadzwyczajnych stanowią pożyczki, których realizacja jest trudna. Po wyeliminowaniu z budżetów całej sumy pożyczek, ogólna suma dochodów wyniesie 419.000.000 zł., zamiast 766 milionów zł. Ponieważ część pożyczek zrealizowano, ogólną sumę wydatków i dochodów na r. 1928/29 określić można conajmniej na 500 mil. złotych.

Budżety powiatowych związków komunalnych zamykają się sumą 437.000.000 zł.

Na podaną wyżej sumę 419 mil. zł. wydatków i dochodów miast, znajdujących pokrycie bez realizacji pożyczek, składa się: 70.000.000 zł., które zawierają budżety 524 miast, liczących mniej niż 10.000 mieszkańców, 51 milionów zł. budżety 71 miast od 10 do 25.000 mieszkańców, 50 milionów zł. — budżety 26 miast, liczących od 25 do 50 tysięcy mieszkańców i 248 milionów — budżety 15 miast ponad 50.000.

NORMALIZACJA CEGŁY.

Na mocy dekretu Prezydenta Rzplitej od dnia 1 stycznia 1929 roku

nie wolno wyrabiać ani używać cegły, nie odpowiadającej wymiarom, ustalonym przez polski komitet normalizacyjny. Okazało się jednak, że w cegielniach pozostały zapasy cegły, dawniej wyrobionej. Poza tem rozpoczęte budowle, budowane z cegły dawnego wymiaru, nie mogły być wykończone, co naraziło ruch budowlany na poważne straty.

W związku z tem izba przemysłowo-handlowa w Warszawie wystąpiła do Minist. Robót Publicznych z prośbą o wyjaśnienie, że cegła dawnego wymiaru może być zużyta przy budowie gmachów, rozpoczętych przed wydaniem wymienionego dekretu.

Znormalizowany wymiar cegły wynosi 6/13/27 centymetrów.

NAJWIĘKSZA ELEKTROWNIA W POLSCE.

W ostatnich dniach grudnia uruchomiona została w Zurze koło Łaskowic na Pomorzu największa w Polsce elektrownia wodna. Całość zakładu w Zurze będą reprezentować dwie turbiny o ogólnej mocy 12 tys. koni mechanicznych i rocznej produkcji około 14 milionów kilowatogodzin. Rozdzielnia uruchomiona w Zurze na 60 tys. wolt, zbudowana została poraz pierwszy w Polsce na otwartem polu. Prace ziemne przedstawiają się bardzo okazale, a spiętrzenie wody o 15 metrów wytwarza ogromne sztuczne jezioro, otoczone zewsząd lasami.

Wielki ten zakład został zbudowany wyłącznie pracą polskich robotników, inżynierów i doradców

technicznych oraz wyłącznie przy pomocy kapitałów krajowych. Nowa elektrownia wodna jest własnością krajowej elektrowni w Gródku i stanowi część wielkiego planu elektryfikacji Pomorza, Poznańskiego i 10 powiatów b. Królestwa — przy pomocy kapitałów krajowych.

LWÓW.

Wobec wydania przez Najw. Trybunał Administracyjny wyroku uchylającego rozwiązanie dawnej Rady Miejskiej, staje obecnie na porządku dziennym możliwość przywrócenia tej Rady, która — po odpowiednim uzupełnieniu — mogłaby, do czasu wyboru właściwego samorządu, pełnić zastępczo swoje obowiązki.

Ponieważ ponowna decyzja Województwa w sprawie usunięcia dawnej Rady musi być wydana w tym miesiącu, udała się do woj. Gołuchowskiego liczna delegacja, reprezentująca wszystkie ugrupowania dawnej Rady z przedstawieniem obecnego stanu prawnego i żądaniem przywrócenia dawnego samorządu, skoro o wyborze nowego w tej chwili trudno mówić.

Imieniem delegacji przemawiali pp. Chlamtacz, Śliwiński, Schleicher i Stesłowicz. Delegacja podkreśliła potrzebę przywrócenia samorządu, co leży niewątpliwie w interesie miasta i jego obywateli.

P. wojewoda odpowiedział, że ocenia należycie doniosłość zagadnienia poruszonego przez delegację i osobiście pragnąłby, aby sprawę tę załatwić po myśli życzeń ludności m. Lwowa. Decyzja wprawdzie nie jest w rękach Województwa, będzie się jednak starał wpłynąć w tym kierunku, aby nie było potrzeby szukać rozstrzygnięcia w drodze dalszego procesu.

*

W najbliższym czasie wydane zostanie rozporządzenie Rady Ministrów, rozszerzające znacznie granice m. Lwowa. W obręb t. zw. „Wielkiego Lwowa” wejdą, prócz dotychczas-

sowego miasta, również gminy: Zamarstynów, Kleparów, Zniesienie, Hołosko Małe, Sygniówka i Kulparków, oraz części gmin: Biłhoroszcze, Kozielniki i Krzywczyce. Za przyłączeniem tych gmin do miasta Lwowa przemawia ich charakter miejski, wzgląd na stosunki zdrowotne, budowlane, oraz bezpieczeństwa publicznego, konieczność podniesienia kultury tych przedmieść oraz ich stan finansowy.

KONFERENCJA BUDOWLANA.

Dnia 7 b. m. w Min. Pracy odbyła się konferencja w sprawie budowy tanich mieszkań z funduszy zakładów ubezpieczeń.

W konferencji, która odbyła się pod przewodnictwem p. ministra, wzięli udział wicemin. gen. Hubicki, dyr. dep. ubezpieczeń Drecki, przedstawiciele zainteresowanych ministerstw, dyrektorzy zakładów ubezpieczeń społecznych oraz przedstawiciele miasta Warszawy, Łodzi (prezydent Ziemięcki), Krakowa (wiceprez. Ostrowski), Poznania (inż. Pajzderski), Dąbrowy Górniczej (prez. Madejski), Sosnowca, Borysławia, Lublina i Gdyni.

Na porządku dziennym konferencji była sprawa ustalenia miejscowości, w których będzie prowadzona akcja budowlana, oraz wysokości sumy na ten cel przeznaczonej.

Dalej rozpatrywano sprawę nabywania terenów na 5-letni okres budowlany, a przede wszystkim na budowę drugiej serji domów.

Rozpatrywana też była sprawa organizacji biura projektów, ustalenia typu mieszkań oraz warunków współpracy zakładów ubezpieczeń z biurem projektów i opracowań konkretnych projektów budowy.

Konferencja trwała przez cały dzień. W dniu następnym prezydent m. Warszawy, korzystając ze zjazdu przedstawicieli miast, urządził specjalną naradę, dotyczącą akcji budowlanej w latach 1930—1935.

Ruch wydawniczy.

Leon Władysław Biegeleisen „Polityka Gospodarcza Italji” (Rolnictwo, aprowizacja, obrót wewnętrzny, polityka cen). Wydane z zasiłku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Warszawa. Wydawnictwo Polityki i Administracji Gospodarczej. Str. XV-452. Cena zł. 14.—

Polityka Gospodarcza Italji nie przestaje jak najżywiej interesować opinii naukowej i politycznej. Mamy tu do czynienia z eksperymentem tem ciekawszym, że rezultaty włoskiej polityki ekonomicznej są w odróżnieniu od innych państw o rozbudowanym systemie interwencjonizmu gospodarczego raczej pomyślnie.

Prof. Biegeleisen ogranicza się w ostatniej swej pracy do jednego odcinka włoskiej polityki ekonomicznej: produkcji i obrotu spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zbożowej i polityki cen artykułów pierwszej potrzeby, odcinek ten jednak jest szczególnie instrukcyjny, gdy chodzi o ocenę tak kapitalnego zagadnienia, jak „battaglia economica”, mająca na celu obniżenie kosztów produkcji i utrzymania w interesie samowystarczalności gospodarczej kraju i ekspansji wywozowej.

Praca D-ra Biegeleisena ma, poza teoretyczną stroną zagadnienia interwencjonizmu gospodarczego, wysoką aktualność zwłaszcza w obecnej chwili. Nie tylko kraj nasz, lecz cały szereg państw europejskich przeżywa dotkliwie skutki polityki gospodarczej, niedocenającej znaczenia produkcji rolniczej zarówno dla zaopatrzenia kraju i ludności, jak i rodzimej wytwórczości, zależnej w całej pełni od siły nabywczej ludności rolniczej, jako masowego odbiorcy krajowych towarów przemysłowych.

Polityka aprowizacyjna, zwrócona jednostronnie ku obniżeniu cen artykułów rolniczych, a zwłaszcza roślin zbożowych, bez równoczesnego obniżenia cen przerobów i towarów przemysłowych, jest równie błędna, jak zawodna, mijając się z założeniami celami. Stosunki italskie przez prof. Biegeleisena szczegółowo opracowane są szczególnie w tej mierze pouczające. „Battaglia del grano”, idąca konsekwentnie w kierunku podniesienia wydajności rolnej, jest niewzruszoną podstawą włoskiej polityki ekonomicznej.

Punkt ciężkości italskiej polityki aprowizacyjnej leży więc nie w sztucznym obniżaniu cen rolniczych, lecz w usunięciu wahań i rozpiętości cen między produkcją a spożyciem, surowcem a przetworem, obrotem hurtowym a detalicznym, tu bowiem w prymitywizmie obrotu a przerobu spożywczego, pozbawionego nowoczesnych urządzeń technicznych i handlowych leżą podobnie, jak i u nas przyczyny niskich cen dla producenta przy równocześnie wysokich cenach dla konsumenta.

W poszczególnych częściach omawia prof. Biegeleisen szczegółowo na podstawie bogatych materiałów źródłowych i własnych obserwacji, politykę rolną a samowystarczalność zbożową Italji, włoską politykę aprowizacyjną (obróć mąką, chlebem, mięsem), politykę cen, oraz rolę samorządu terytorjalnego i gospodarczego, oraz spółdzielczości w polityce cen.

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 527), Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 lipca 1928 r. o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 761), Rozporządzeniu Wojewody Łódzkiego z dnia 8 kwietnia 1929 r. oraz na opinii Komisji Węglowej do badania cen, wyrażonej na posiedzeniu w dn. 13.I. 1930 r., podaje do wiadomości mieszkańcom m. Łodzi, co następuje:

Uchwałą Magistratu m. Łodzi Nr. 64 z dnia 16 stycznia 1930 roku zostały wyznaczone następujące ceny maksymalne (najwyższe):

Na węgiel za 100 kg. w detalu:

Dla składów węglowych grupy „A”.		Dla składów węglowych grupy „C”.	
Węgiel gruby, kostka Nr. 1 i 2	Zł. 6.50	Węgiel gruby, kostka Nr. 1 i 2	Zł. 6 —
Dla składów węglowych grupy „B”.		Dla budek węglowych.	
Węgiel gruby, kostka Nr. 1 i 2	Zł. 6.40	Węgiel gruby, kostka Nr. 1 i 2	Zł. 7.40

W myśl § 10 zacytowanego wyżej Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych będą ukarani przez władzę administracyjną I instancji według art. 4 i 5 zacytowanego wyżej Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10,000.— zł., o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych.

Wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

UWAGA: Wszystkie przedsiębiorstwa węglowe winny posiadać cennik maksymalny na węgiel, poświadczony przez Magistrat m. Łodzi.

Łódź, dnia 17 stycznia 1930 roku.

Prezydent m. Łodzi (—) Br. Ziemięcki.